

II. — SYNTAXE COMPLÈTE

Thème 87.

111-116. — Zacharias, pontificis Joiadæ filius, regis Joæ jussu, lapidibus obrutus est.—Imperator Antoninus Romam, Narbonem, Antiochiam et Carthaginem, urbes variis incendiis magnoperè devastatas, reficiendas curavit.—Thebani et Thessali Philippum, Macedoniæ regem, ducem elegerunt. — Cùm exercitui primùm præfuit Alexander, veteris imperatoris solertiam necnon juvenis ducis bellicam virtutem exhibuit. — Parentum sortem doleo quibus, tanquam Heli, sunt liberi pravis moribus. — Res ab Alexandro Magno præclarè factas nos miramur. — Felix puer qui Deo serviendi cælumque adipiscendi solo flagrat desiderio. — Magna pars militum vulnerati aut occisi sunt. — Imperator Marcus Aurelius miseris curæ habebat : quos sublevare summæ illi erat voluptati. — Sancti Basilii pater et mater sua pietate erant commendandi; illisque sui decem liberi similes fuerunt. — Vir vere doctus fatetur, sicut Socrates, se nihil scire. — Nonne turpe est, ait Seneca, multo post ortum solem stertere, et diei noctisque vices invertere? — Tribuni Scipionem Africanum acceptæ pecuniæ accusarunt. — Prima luce ad opus exit diligens arator. — Parcimonia est scientia sumptus supervacuos vitandi.

Thème 88.

111-116. — Ex Ægypto rediit Abrahamus, pecoribus, auro et argento prædives. — Sanctus Ludovicus primus in mare armatus insiluit, sui que eum imitati sunt milites. — Cinna, dixit Augustus, tu me vis trucidare : at

ego quem a me non audes petere consulatum tibi tribuo. — Cato Valerium Flaccum in consulatu collegam habuit. — Sanctus Carolus Borromæus, archiepiscopus Mediolanensis, magnum in promulgandis concilii Tridentini decretis studium exhibuit. — Duo Tyrriorum millia, Alexandri jussu, crucibus affixi sunt. — Jacobus Josepho, qui ipsi duo retulerat somnia, dixit : Numquid ego, mater tua tuique fratres olim te in terris sumus adoraturi? — Coriolanus e sua ejectus patria ad Volscos se contulit. — Gorgiæ in templo Apollinis statua ex auro solido erecta est. — Cyclopi Polyphemo in media fronte unus erat oculus. — Marcus Aurelius urbem Smyrnam, terræ motu eversam, de integro ædificandam curavit. — Quis nescit Samsonem stupendi fuisse roboris? — Vix Dion occidendi Heraclidis fecit copiam, cùm jam nec gaudere nec quiescere valuit. — Artabazus in Ochum, Persarum regem, rebellavit, et ad Philippum, Macedoniæ regem, confugere coactus est. — Tres Danielis socii mediis in flammis ambulabant, Deum collaudantes. — Cicero vir egregii fuit ingenii. — Acutè dicta parum mirabantur Thebani; fortiter gesta magis probabant.

Thème 89.

111-116. — Marcus Aurelius Antoninus, Romanus imperator, quotidie diis gratias agebat quod bonos parentes, magistros eximios, amicosque sinceros sibi tribuisent. — Ubinam gentium, ait Seneca, reperire est vere sapientem quem tot a sæculis frustra requirunt? — Dicebat Tobias sibi satius esse mori quam vivere. — Tobias pater novem et nonaginta annos natus obiit. — Vitæ suæ metuens Darius terga vertit, suæque illum secutæ sunt copiæ. — O plebs mea, quid ego tibi feci! ego te manna in deserto enutrivit, at tu me felle et aceto inebrias! — Abrahamus suis servis dixit : Istic expectate; ego vero et filius ibimus sacrum in monte facturi. — Ingens militum turba convenerant. — Multa facetè dicta a Catone

sene collecta sunt. — In Actiaca pugna, classis Octaviana Antonianam devicit. — Bellum ineunte vere suscepit Pompeius; media æstate confecit. — Syllæ intererat ut Jugurtham comprehenderet, et ita sibi confecti belli laudem vindicaret. — Regis Pharaonis pincerna, in suum pristinum munus restitutus, Josephi de se bene meriti oblitus est. — In somniis vidit Nabuchodonosor statuam cui caput ex auro, ex argento pectus et brachia, venter ac femora ex ære, e ferro crura, pedesque partim ferrei, partim argillacei erant. — Decius, sperans mortem suam patriæ suæ fore salutem, se mediam in aciem immittere non dubitavit.

Thème 90.

111-116. — Deum orandi et de altera vita meditando nobis deest tempus, aiunt plurimi christiani: vae istis! Nonne bibendi, edendi, dormiendi, saltandi, ambulandi et iter faciendi tempus inveniunt? — Cato Uticensis Pompeianas partes secutus erat. — Cyrus Judæis Hierosolymam redeundi potestatem concessit. — Quindecim Romanorum millia in acie occisi sunt. — Alexander filiam Darii uxorem duxit. — Homo verè humilis, cum de se loqui cogitur, semper veretur ne plus æquo dicat. — Summa est calamitas peccatoribus in Dei vivi manus incidere. — Ægypto exierunt Israelitæ, Ægyptiorum spoliis onerati. — Mundi asseclæ, vos nunc gaudetis, nos autem gemimus; aderit dies cum gaudebimus nos, vos vero lugebitis. — Cæsar Pompeium insequens, hunc interfectum fuisse audivit. — Sanctus Stephanus tertius Cisterciensis abbas, cruces e ligno, et thuribula ex ære aut ferro habere voluit; soli calices ex argento erant. — Die quâdam, cum Moyses gregem suum in imam solitudinem duxisset, illi Dominus per flammam e medio dumo erumpentem apparuit. — Multa a Catone vel acta constantem, vel acutè responsa feruntur. — Manlius Capitolinus, regni affectati suspectus, de Tarpeio saxo præcipitatus est.

Thème 91.

117-127. — Ne putes Socratem, gravem illum philosophum, artis militaris rudem fuisse. — Alexander Phœræus multo minùs homini quam belluæ similis erat. — Hæc dicit Dominus exercituum: In montem ascendite, asportate ligna, domum meam ædificate, et hæc mihi erit gratissima. — Patriam ab omni periculo tutam ponit civium virtus. — Cadusii duræ ac laboriosæ vitæ maturè assueti, pro nihilo labores ac pericula ducebant, ideoque rei militari (*ou ad rem militarem*) erant aptissimi. — Affirmare licet Alcibiadem ad quietem non fuisse natum. — Dion qui suam e tyrannide eripuit patriam, egregiis dotibus præditus erat. — Voluptas, aiebat Cyrus, vinculum est quod difficiliùs quam validissimæ e ferro catenæ frangitur. — Non potuit Saul quin exclamaret: David, fili mi, tu me justior es. — Jesus tempestatem citiùs dicto placavit. — Cicerone iudice, Epaminondas vir totius Græciæ clarissimus exstitit. — Pompeius a Cæsare devictus est: prior posterioris gener erat. — Varronis collega fuit Paulus Æmilius: ille acer ac temerarius erat; hic contra prudentissimus. — Sicyonius ager vini, frumenti et olei erat feracissimus. — Cæsaris cædes non erat digna laudatu (*ou laude ou quæ laudaretur*).

Thème 92.

117-127. — Cupiebat Scythia Anacharsis e Græcia non quidem ditior quam doctior, sed doctior quam ditior in suam patriam redire. — Miles romanus laborum patiens erat. — Bæoti ingenii expertes habebantur. — Visu mirabilia sunt antiqua quæ adhuc exstant monumenta. — Unus ex militibus qui Jesum Christum cruci affixum servabant, lancea latus ejus aperuit, ex quo exivit sanguis et aqua. — Apes nunquam plus unum regem patiuntur. — Annibal ad civilia munia haud minùs aptus erat

quam ad militaria. — Doctissimus quisque ignaros erudiat. — A Cyro, primo Persarum rege, ad Darium, qui postremus exstitit, tredecim reges numerantur. — Velocissimum omnium animalium est delphinus. — Pœni parebant duci peritiori quam Varro erat. — Duas a te accepi epistolas; respondebo igitur priori prius. — Alexander gloriæ avidior erat. — Ex omnibus humanis bonis, bona existimatio solum est quod mors nobis auferre non valeat. — Ad dandum semper parata sit tua manus. — Solon, cum Atheniensibus leges constituit, se benevolum omnibus ordinibus gessit, quamvis plebeculæ præcipue devotus esset. — Theodosius imperator eximiis quidem præditus erat dotibus; sed ad irascendum promptior erat; porro homo iratus non est sui potens, multaque agit quorum seriùs illi pœnitendum est.

Thème 93.

117-127. — De Pericle quid dicis? Eratne dux peritior quam orator eloquentior, an eloquentior orator quam dux peritior? Nescio. — Crux minus est gravis quam putamus; nihil suavius est quam illam cum Jesu Christo portare. — Sit noster animus ab omni mœrore liber, omnique cura vacuus. — Belli particeps et socius esse cogor. — Romani patriæ erant amantissimi. — Apud veteres, oppida erant expugnata difficilia (ou expugnare erat difficile). — Præviderat Tiberii præceptor hunc pronum fore ad effundendum sanguinem. — Humillimus quisque in Jesu Christi regno primam sedem impetrabit. — Victoria spe major fuit. — Hippocrates unus ex peritissimis medicis habetur. — Athenis, pulcherrimum omnium fanorum Minervæ virgini sacrum erat, ideoque Parthenon fuit appellatum. — Mors civibus romanis semper fuit servitute potior. — Socratis liberi matri suæ similiores fuerunt quam patri. — Sancti apostoli Petrus et Paulus Romæ eadem die martyrio affecti sunt: prior cruci affixus, posterior, tanquam Romanus civis, obtrun-

catus est. — Constat Ochum sui generis principem crudelissimum ac pessimum fuisse. — Quidam doctiores sunt quam videntur. — Nunquam apud Romanos exstitit orator magis conspicuus quam Cicero.

Thème 94.

117-127. — Vespasianus ad obliviscendas injurias et ad ignoscendum inimicis suis semper paratus esse videbatur. — Qui ex tribus Horatiis non fuerat occisus, tribus Curiatiis par non erat; at unusquisque Curiatorum seorsim sumptus Horatio, qui non erat saucius, impar erat. — Cato censor erat propositi tenax. — Æneas, trojanus princeps, erat æqui observantissimus. — Cum maturiùs solito surrexisset Darius, ad leonum lacum, quo suus amicus Daniel coniectus fuerat, properavit. — Si Juvenali adhibenda est fides, mulier adamussim optima, æque inventu difficilis est ac phœnix. Cæterum de viro probò idem affirmat Seneca. — Ex omnibus Orientis fluminibus, nullum Tigride violentius invenitur. — Majori virtute præditus fuerat Marcus Aurelius quam Commodus, suus filius, qui ipsi successit. — Spartani nudis ingredi pedibus, humi cubare, necnon frigus et calorem tolerare ab infantiâ erant assueti. — Optimus quisque regis Davidis partes in ejus filium Absalonem amplexus est. — Non te fugit sanctum Joannem sanctumque Jacobum fratres fuisse: Jacobus natu major martyrii palma primus inter apostolos donatus est; Joannes vero natu minor, qui circiter centum vixit annos, omnium apostolorum postremus obiit. — Plerique injurias gravius æquo habent. — Burrhus Neronis scelerum, præter Agrippinæ cædem, non fuit particeps. — Apud Romanos, sacerdotes a militiâ immunes erant.

Thème 95.

117-127. — Vir bonus alterum sui similem amicum quærit. — Adjuvante Dei gratia, continere cupiditates

præclarum magis est quam difficile. — Cresus, rex Lydiæ, belli sibi imminentis anxius, oraculum Delphicum consuluit; Cyrus vero, securus futuri, semper ultra pergebat. — Sulpicii Severi scripta lectu non sunt indigna. — Alexandrum haud ampliùs quam mille equites sequebantur; agebantur ergo a tam paucis, pecorum modo, Persæ fugientes. — Ex omnibus Græcis, unum Aristidem Atheniensem commemorat historia, cui sua singularis probitas Justi cognomen pepererit. — Solon visus est infensissimus Pisistrato, cujus ambitio blandaque eloquentia reipublicæ perniciosissimæ erant. — Quas ad Aristotelem, qui ipsius filium Alexandrum olim erat educaturus, scripsit Philippus litteras, eæ equidem summo principe patreque optimo erant dignæ. — Doctissimus quisque ibat auditurus Socratem, qui Græciæ oraculum existimabatur. — Haud te fugit ambos Dionysios in Sicilia per ordinem regnavisse; natu major crudeliorem se præstitit. — Nihil magis regium est, dicebat Alexander, quam sibi benefacienti maledicentem placide audire. — Milvius dixit columbis: Me dominum accipite; ab omni vos injuria tutæ eritis. — Cuncta humana virtute inferiora sunt.

Thème 96.

128-132. — O Maria, quam felix tu, quæ coram Domino gratiam inveneris! ecce Filium concipies et paries. — Sanctus Theobaldus, quam in solitudinibus egerant propheta Elias, sanctus Joannes Baptista, sanctus Paulus solitarius sanctusque Antonius vitam diu demiratus, illos imitari voluit. — Haud intelligo quomodo Romanos juvare potuerint gladiatorum certamina. — Narrant Coriolanum suæ matri Veturiæ per omnia satisfacisse. — Curabant Lacedæmonii ut senes nonnulli suorum liberorum ludis semper interessent. — Quantæ calamitates Vitellio in solium ascendentem impendebant! — Alexandro erat equus valdè industrius necnon ad prælia maximè idoneus. — Capuæ deliciæ Annibalis copiis majori quam

Alpes detrimento fuerunt. — O divites, Jesus Christus ultima die vestram in pauperes inclementiam vobis verteret crimini. — Athenienses et Lacedæmonii regi Admeto nisi sibi ipsis Themistoclem traderet, bellum frustra minati sunt. — Sanctus episcopus Alexander, primo carbonarius, ad constantiam cælique desiderium gregem suum incitabat. — Cresus Apollini tripodem aureum dono misit. — Themistocles intra annum persicâ linguâ apprimè loqui didicit. — Principibus magis metuendi sunt adulescentes quam arma hostilia. — Summe Deus, omnes pacem te rogamus. — Nunquam obliviscamur Jesum Christum mortem pro nobis passum esse. — Bona existimatio divitiis multo præstat.

Thème 97.

128-132. — Nolite oblivisci, adolescentes, Jesum Christum, Dei Filium, suis parentibus obedire dignatum fuisse. — Caiphas Judæis dixit: Vobis expedit ut homo unus pro toto populo moriatur. — Tuam temeritatem, o Varro, tibi jurè vitio verterunt Romani. — Putiphar nimis credulus Josepho iratus est, illumque in carcerem conjici jussit. — Alexander, post devictum Darium, Persarum regem, plurima commisit prælia, urbes expugnavit validissimas, populos et reges subegit. — Regulum, cum Româ Carthaginem proficisceretur, non fugiebat quanti semetipsum manerent cruciatus. — Imperator Constantinus ejusque filii sancto Antonio reverentissimas litteras scripserunt. — Ego et pater fratresque mei pro patria arma tulimus. — Matronas Parisienses hortata est sancta Genovefa ad avertendam precibus, vigiliis et jejuniis Dei iracundiam. — Judæis Antiochus bellum facit; at nescit horrendam sibi mortem imminere. — Abfuit David a proelio in quo occisus est suus filius Absalon. — Dux peritus ipsos sibi dilectissimos sua consilia celat. — Cæsar urbem Massiliam, quæ Pompeii causam tuebatur, oppugnavit; relicta dein obsidione, ad Pompeia-

nos in Hispaniam processit, exercitumque montes Pyrenæos traduxit. — Confer vitam vel longissimam cum aeternitate, vix punctum videbitur.

Thème 98.

128-132. — Plato Athenienses beatæ vitæ fontes edocuit, bonum scilicet, et verum. — Me de faciendis verbis rogas. Heu! mihi deest tempus. — Si in tuo perstas proposito, dicebat Coriolano Veturia, mors prompta aut diuturna servitus tuos manet liberos. — Viro principi majori sunt gloriæ beneficentia et tenera erga miseros miseratio quam maximè insignes victoriæ. — Jobi uxor suam huic sancto viro patientiam crimini vertebat. — Qui Nicæno concilio interfuerunt* episcopi, in suum Constantino erga Ecclesiam studium gratulati sunt. — David suum filium Salomonem hortatus est ut timeret Dominum illique fideliter serviret. — Quos nostrum non delectat labor, eos manent multæ miseriæ. — Cùm loqui voluit, vox eum defecit. — Marius accurrit auxilio suis laborantibus. — Ochus sui patris Artaxerxis mortem decem mensibus Persas celavit. — Caio Marcio cognomen Coriolano (ou Coriolani ou Coriolanus) fuit. — Spartanorum liberi præcipuè Homeri carmina docebantur. — Massiliensibus magna cum Gallis bella fuerunt. — Caligula sibi suisque successoribus magnificam in monte Palatino ædificavit domum quæ *Palatium* appellata est. — Persæpè facta dictis (ou cum dictis) minimè concordant. — Annibal suos elephantas Rhodanum amnem trajecit. — Samnites Herennium suam sententiam rogarunt de Romanis qui Furcis Caudinis includebantur. — Tyrii Alexandrum amicum quidem, non autem dominum volebant accipere.

Thème 99.

128-132. — Quæ Hierosolymâ Babylonem translata fuerunt vasa sacra, hæc Judæis Cyrus restituit. — Quis

non miretur Dei Patris benignitatem, qui, ut nocentes salvos faceret, suo dilecto Filio non pepereit. — Apud Romanos proceres saltare non decebat, apud Græcos autem, viros etiam summo loco natos decebant musica et saltatio. — Sancto Ludovico irati sunt Sarraceni, et sancto huic regi atque aliis captivis mortem minari ausi sunt. — Voluntas sæpius quam facultas bene agendi hominibus deest. — Pœni Asdrubalem auxilio fratri suo Annibali miserunt. — Apud quemdam auctorem legi Epaminondæ, Thebanorum duci clarissimo, unam tantum vestem fuisse. — Fabio, Allobrogum victori, cognomen Allobrogico est inditum. — Cato sententiam de pœna a Catilinæ consciis expetenda rogatus est. — Apud Romanos, magistri pueros artem legendi et scribendi docebant. — Mors potius insequi videtur militem suæ vitæ metuentem. — Natura parentum amorem liberorum pectoribus infundit. — Non minori gaudio fuit apostolis Jesu Christi resurrectio quam mors ejus ipsis dolori fuerat. — Sua equiti romano obesitas crimini vertebatur, suumque ei equum censores adimebant. — Quanta calamitas Herodis suum in tribunal ascendenti imminet! istum mox percutiet Dei angelus, istiusque corpus a vermibus corrodetur. — Ad vos, peccatores, spectant hæc tremenda sacra scripturæ verba.

Thème 100.

128-132. — Babylonii Danieli irati regem adierunt, illique minati sunt mortem, nisi sibi ipsis Danielem dederet. — Syracusano cuidam fonti nomen Arethusa est. — Cyro erant trecenti currus falcati, quorum quisque a quatuor equis trahebatur. — Multi homines qui ingenuis studiis delectantur, nonnunquam valetudinem negligunt, ut eam voluptatem, quæ viros litterarum studiosos manet, consequantur. — Græcos a Persis oppugnatos non defecit virtus. — Fabius Maximus Minucio suo collegæ periclitanti ivit auxilio. — Romulus devicti cujusdam regis

exuvias Jovi dono dedit. — Senator quidam suum filium capite plectens, quod in Catilinæ partes transisset: Te patriæ, inquit adversus Catilinam, non autem Catilinæ adversus patriam genui. — Ipsa natura omnium animis Dei notionem impressit. — Alexander Philotæ crimini vertit quod ipsum ille Dymni conjurationem celavisset. — Græci rhetores artem dicendi et disputandi adolescentes docebant. — Cæsar, rogatus sententiam de Catilinæ consciis, censuit reos non esse morte plectendos. — Cur ea curas quæ nihil ad te attinent? — De sua quisque re me ipse doceat. — Claudii imperatoris necem plebs diù celata est. — Jesus Christus omnibus dixit: Benefacite iis qui vos oderunt, et pro persecutibus vos orate.

Thème 101.

133-138. — Summoperè gaudebant Romani navali victoria quam a Pœnis Duillius reportaverat. — Cimon nemini suorum prædiorum interdicebat aditu. — Impius Antiochus, cum se a Deo percussus vidit, scelerum quæ patraerat recordatus est. — Ad astutiam se convertit philosophus Anaximenes, ut Lampsaci patriæ suæ salutem ab Alexandro rege obtineret. — Ismael ex Abrahamo et Agare; Isaac vero ex Abrahamo et Sara natus erat. — Ab iniquâ Ægyptiorum servitute per Moysen Hebræi liberati sunt. — Josephus fratrum suorum saccos frumento impleri jussit. — Noemus, dum arcem ædificaret, homines de diluvio ipsis imminente incassum admonebat. — Quis possit credere sanctum Athanasium, insignem illum Ecclesiæ doctorem, ab Arianis homicidii atque incantamenti fuisse insimulatum! Urbs Cyropolis, a Magno Cyro ædificata, ab Alexandro Magno a fundamentis proruta fuit. — Judam suæ perfidiæ pœnituit, at impediti dæmon ne ille Dei misericordiam imploraret. — Tot post clades Fabii intererat ut certamen cum Annibale declinaret. — Ad pueri felicitatem interest, ut maturè virtutem colat. — Nec ad patibulum nec ad virgas damnari pote-

rant cives romani. — Cujusnam est, nisi pastoris, suum gregem curare? — Moysi summa opus fuit constantia ut populo rebelli quem sibi commiserat Deus præset. — Philosophi de vita, de morte, de immortalitate, de Deo loquuntur. — Alcinous nunquam de Ulyssis infortuniis audierat, et ideo huic principi de Fortunæ rigore querenti studiosè aurem præbebat. De Tarpeio saxo ii dejiciebantur qui regnum affectaverant.

Thème 102.

133-138. — Quadam die, Placidus, sancti Benedicti discipulus, ivit aquam e lacu haustus, et in eum incidit. — Ex Sunamitidis lacrymis cognovit propheta Elisæus aliquid adversi illi accidisse. — Fuere eruntque semper hæreses et scandala: hoc nos Jesus Christus sanctusque Paulus monuerunt. — Argutus Pausanias suam patriam prodere voluisse, a Lacedæmoniiis capite fuit damnatus. — Thebis nati sunt Pelopidas et Epaminondas, hic ex pauperibus, ille vero ex ditissimis parentibus. — Ad crucem damnabantur servi qui graviter peccaverant. — Epaminondas, utpote pythagoricus, sibi vino interdicebat. — Fratres erant Esau et Jacobus: patri suo prior, matri suæ posterior magis dilectus fuit. Vix de fructu vetito comederunt Adamus atque Eva, cum ipsos suæ inobedienciæ cœpit pudere. — Carissimi mei filii, inquiebat Machabæorum mater, vestrâ magni refert a Domini lege non deficere. — Non diù regnârunt Otho et Vitellius; utriusque eorum intererat regnum non affectare. — Gaudete, christiani, quod vestri sint omnes Jesu Christi thesauri. — Intellexit sanctus rex Ludovicus singulari sibi opus esse sapientia, ut commissum sibi populum moderaretur. — O Domine, tu verba vitæ æternæ habes; tuum est, o magister, nos edocere; nostrum est, qui tui sumus discipuli, te audire. — Marius haud nobili ortus erat genere; e rustico enim Arpynensi natus est. — Jocaste, OEdipi mater, de suâ sorte

multum ac diu questa, sese e clavo suspendit. — Jesus, cum descendisset de monte, leprosum sanavit.

Thème 103.

133-138. — Ferunt Darii matrem, auditam Alexandri morte, omni cibo abstinuisse. — Quam multi graculum pavonis pennis gloriantem imitantur! — Recordatus est Deus foederis quod cum patribus sanxerat, et filiorum misertus est. — Tres praefecti, Davidis exercitus fortissimi, Philistaeorum castra emensi sunt, ieruntque aquam huic principi ex Bethleemae cisterna hausturi. — Pyrrhus ex Fabricii nuntiis audivit suo medico in animo fuisse ipsum veneno necare. — Jesus Christus suarum ovium causa moriendo, illas a luporum faucibus latronumque gladio liberavit. — Ingluviei necnon vinolentiae Trajanum nonnulli insimulaverunt historici. — Daniel a viris sibi adversantibus regis mandata infregisse argutus, in leonum foveam projici jussus est. — Sanctus vir Jobus, ab imis unguibus usque ad summum verticem, horribili plaga fuit contactus. — Hippocrates a Syracusis, et Tarchinius priscus Corintho oriundus erat. — Caesar in senatu de vita et morte disseruit; mortem professus est esse omnium malorum finem; falsa videlicet existimans ea quae de inferis dicebantur. — Dionis filius de tecto domus se praecipitem dedit. — Civibus in exilium ejectis populus romanus igni et aqua interdicebat. — Senes de praeterito tempore benignè loqui, de praesenti vero queri solent. — Sua Manassi utilia fuerunt infortunia: namque in carcerem coniectum hunc suorum poenituit scelorum, istorumque veniam impetravit. — Nostra Jesu Christi fratrum interest ut caelestia bona appetamus. — Probi est viri patriae suisque parentibus opem ferre, ubi illos audit periclitari. — Discant divites suum esse miseris opitulari. — Saepe ad bestias damnati sunt christiani.

Thème 104.

133-138. — Ad Alexandri gloriam intererat ut Darii conjugem ac matrem benignè haberet. — Alexander ad Darium scribebat: Numquid te decet quod jam non tuum est offerre, et quod nunc meum est velle partiri? — Rubenem ex Jacobi filiis natu maximum haud poenitere debuit se a scelere quod adversus Josephum fuerant meditati fratres suos revocavisse. — Cum Socrates sibi domunculam aedificaret, haud minus hanc veris amicis, quam suam avarus auro et argento, implere cupiebat. — Apud Persas, Cyri temporibus, solo pane vescabantur ac nasturtio pueri et juvenes, et nonnisi aquam potabant. — Deus Josephi misertus est quem Putiphar a sua conjugem deceptus in carcerem conjici jusserat. — A famulis quaesivit David num suus adhuc viveret filius, quem mortuum ex eorum vultu et sermone cognovit. — De Samsone dixit angelus: Ille populum Israeliticum a Philistaeorum servitute liberare incipiet. — Platonis amplitudo Aristotelem a scribendis de philosophia libris non deterruit. — Delirus Timon dixit: Unum vos moneo, Athenienses: si quis se suspendere velit e ficu quae in medio agro meo sita est, properet: ego enim de illa evertenda cogito. — Socrates humili genere natus erat, ex patre scilicet marmorario cui nomen erat Sophroniscus. — Cicero de Providentia disseruit pluribus in locis libri sui cui titulus: De natura Deorum. — Zachaeus de sycomoro in quo stabat descendit et Jesum excepit in domum suam. — In navibus remos agebant, qui ad triremes fuerant damnati. — Apud Athenienses, bonis interdicebatur patribus mente captis.

Thème 105.

139-145. — Sanctus Athanasius in sui patris tumulo quatuor menses delituit. — Reditus in patriam, post diuturnam in terra aliena mansionem, cunctis magno

gaudio est. — Lacedæmone non idem vir qui Athenis Alcibiades videbatur. — Nabuchodonosor, vigesimo primo regni sui anno, et post eversam Hierosolymam quarto, in Syriam regressus est urbemque Tyrum obsedit. — Eliezer ex Mesopotamia profectus est, ad Abrahamum dominum suum rediturus, illique quidquid ipse egerat narravit. — Saulus, cum Damascum pergeret Christianos vexaturus, repente virtute divina humi prostratus est. — Sancta Genovefa, suis orbata parentibus, Parisios se contulit, et apud dominam matrinam suam hospitata est. — Martyrium passus est sanctus Telesphorus : decimum jam annum pontificiam sedem occupabat. — Annibal, novem annos natus, odium in Romanos perenne juravit. — Alexandri milites Scythas adorituri, tres intra dies duodecim ratiū millia fabricaverunt. — Romani, vos Caligulam ad cælum extollitis; at post octo menses, istud monstrum magis noscetis. — Sanctus Germanus, Antisiodorensis episcopus, per Lutetiam iter habuit, ut Angliam iterum peteret. — Illud Deus homini præceptum dedit : septimo cujusque hebdomadis die ab opere cessabis. — Socrates Athenis, quæ urbs est Græciæ celeberrima, ortum habuit. — Imperator Antoninus anno Jesu Christi centesimo sexagesimo primo in sua domo Ostiensi obiit. — Xerxes terra marique Græciæ bellum intulit. — Athenienses Aristidem sexto post Marathonium prælium anno in exilium expulerunt; post paucos vero menses illos hujus facti poenituit.

Thème 106.

139-145. — Jussus est centurio Cornelius Simonem Petrum, apud Simonem coriarium hospitantem, arcescere. — Adrianus imperator, itineribus assuetus, Româ in Gallias profectus est, inde in Germaniam, deinde in Hispaniam transiit, Orientisque emensus provincias, in Italiam reversus est. — Darius Nothus, postquam decem et novem annos regnavit, anno ante Christum natum

quadringentesimo quarto mortuus est. — Quatuordecim circiter annos Romæ regnabat vel regnare videbatur Claudius, cum ab Agrippina, uxore suâ, veneno necatus est. — Solon quadraginta septem annorum erat, cum leges Atheniensibus tulit. — Sancti Ambrosii sacræ conciones simul ac preces sanctæ Monicæ, Augustinum e Manichæorum sectâ, in quam concesserat, in Ecclesiæ gremium revocârunt. — Abhinc quadringentos annos a Christophoro Columbo reperta est America. — Quinto decimo post anno quam regnare cœperat, a conjuratis trucidatus est Domitianus. — Jacobus e sui patris domo profectus est, in Labani, Rebeccæ fratris domum iturus. — In quâdam Campaniæ superioris urbe, cui nomen est Rocroium, a Gallis Hispani profligati sunt. — Jacobi filii, videntes Josephi scyphum in Benjamini sacco inventum fuisse, in urbem valde mœsti redierunt. — Eliezer, Abrahami servus, Nachorem, quæ urbs est Mesopotamiæ, eo advenit tempore quo ad fontem, aquæ hauriendæ gratia, ibant mulieres. — Roma intra duos circiter annos quinque imperatores habuit. — Imperator declaratur Vitellius; sed octo post menses trucidabitur. — Apud Romanos nono quoque die nundinæ fiebant.

Thème 107.

139-145. — Ismael vitam agebat in solitudinibus, ubi sagittandi peritissimus factus est. — Adherbal, a Jugurtha in prælio victus, amissis plerisque suis arcibus, Romam confugere coactus est. — Apud Lacedæmonios, pueri ad publica convivia, tanquam ad sapientiæ et temperantiæ scholam ducebantur. — A mille septingentis annis et amplius urbs Lugdunum christianam religionem profitetur. — Isaias propheta, Deo jubente, regi Ezechiæ mortiferè ægrotanti dixit : Tu post triduum Dei templum adibis. — Carolus Magnus, qui Novioduni consecratus fuerat eodem die quo suus frater Suessionibus, die vigesima octava januarii, anni post Christum natum octin-

gentesimi decimi quarti obiit. — Spartani, Atheniensibus opitulari cupientes, tres et septuaginta leucas tribus diebus emensi sunt. — Jesus Thomæ et cæteris apostolis, octavo post die quam a mortuis surrexerat, apparuit. — Condæus, cum vigesimum secundum annum ageret (*ou* vigesimo secundo ætatis anno) Hispanos plane devicit. — Nobis sequenda sunt Christi vestigia; cum autem per crucem in cælum ingressus sit, ne speremus nos alia via huc esse perventuros. — Aiunt corpus humanum septimo quoque anno renovari. — Dionysii duo, Syracusarum tyranni, triginta annos prior, duodecimque annos posterior, regnaverunt. — Abhinc quadringentos triginta novem annos a Mahomete secundo expugnata est urbs Constantinopolis. — Vigesimal jam annum Labano, suo socero, operam dabat Jacobus, quando cum Rachele, uxore suâ, profectus est. — A venando redibat rex Antiochus, cum in tugurium se recepit. — Lupus Esquilinâ portâ Romam ingressus, Tusco vico evasit.

Thème 108.

139-145. — Cyrus, jam senex septem menses Babylone, Susis tres vernos menses, duosque menses summa æstate Ecbatanis commorari solebat. — Triginta Pœnorum senes, in Romanorum castra ingressi, coram Scipione humi se prostraverunt, ab ipso pacem efflagitantes. — Pelopidas, Thebanorum dux, Philippum tunc decem annos natum, tanquam obsidem, secum Thebas abduxit. — Ab anno quadringentesimo septuagesimo nono jam Persæ in Græciam non invaserunt. — Rebecca domum properavit, ut quod sibi juxta fontem acciderat, suæ matri narraret. — Lazarum, quarto post die quam sepultus fuerat, ad vitam Jesus revocavit. — Abhinc ducentos et sexaginta annos Rupella a Ludovico decimo tertio obsessa est. — Triginta tyranni, ait quidam auctor, intra octo pacis menses, majorem hominum frequentiam quam antea hostes intra triginta annos belli, interfecerunt. — Sancta Clotildis,

ad sancti Martini tumultum Deum deprecata, surrexit gaudio exsultans dixitque: Exauditæ sunt preces meæ: triginta post dies moriar. — Puer Jesus Deo Patri oblatus fuit, et redemptus a Josepho et Maria quadragesimo post die quam hunc Maria pepererat. — Maria et Josephus inter doctores Jesum invenerunt: quem tertium jam diem requirebant. — Jephthe a cædendis Ammonitis redibat, cum suam filiam sibi obviam venientem aspexit. — In sex menses nobis conceditur venandi copia. — Quarto vel quinto quoque die, hunc hominem febris corripit. — Optima quæ mihi dedit moribundus pater consilia, ea nunquam ex mente mea excident. — Jacobus, jamdudum in luctu et mœrore jacens, cum audivit filium suum Josephum adhuc vivere, gavisus est.

Thème 109.

139-145. — Nabuchodonosor rex, in suæ superbiam pœnam, septem annos, ferarum more, cæli inclementiæ obnoxius, solaque vescens herba permansit. — Vituperavit Juditha Israelitas quibus deliberatum et constitutum erat sese quinque post dies Assyriis dedere, si nihil opis acciperent. — Aiunt servos tanta Athenis humanitate quanta Lacedæmone severitate fuisse habitos. — Esaus, strenuus venator, ruri degebat, domi autem Jacobus, vir tranquillus ac placidus. — Demetrius Phalerius, e sua patria exire immerito jussus, Alexandriam se contulit ad regem Ptolemæum, ibique multa egregia opera conscripsit. — Tobias, post sui patris obitum, in Raguelis, soceri sui, domum se recepit. — In urbe Antiochia discipuli Jesu Christi christiani vocari cœperunt. — Imperator Antoninus, Pius cognomine, Nemausi in Occitania ortum habuit; scripserunt tamen nonnulli historici illum in Italia natum fuisse. — Per Germanorum Belgarumque regiones iter fecit Adrianus imperator, in insulam Britanniam iturus. — Onesimus quem ad fidem adduxit sanctus Paulus a domino suo Philemone aufugerat. — Labanus, Rebecca

frater, domo cito exiit Eliezerem aditurus. — Jesus ad alendum populum panes multiplicavit; tertium jam diem populus ille eum sequebatur. — Triginta effluerunt anni ex quo nobis domicilium in Gallia constituimus; ab eo tempore multa vidimus in hâc regione mutari. — Quantum me delectat faustum iter Italicum mihi in memoriam revocare: scilicet meum a Galliâ discessum, transitum viâ ferrea per Helvetiam et Alpes, adventum in urbem totius orbis christiani caput, tandemque productam per (ou ad) tres menses in Urbe æternâ mansio-nem.

Thème 110.

146-148. — Urbs Lugdunum centum viginti quinque circiter leucas a Parisiis distat. — Sanctus Simeon Styli-tes columnam sex et triginta cubitos altam sibi extruen-dam curavit. — Apes propter mel, oves propter lanam educantur. — Bis rupem virgâ suâ percussit Moyses, unde aqua copiosa erupit. — Cicero quæcumque ad Cati-linæ conjurationem attinebant per Allobroges cognovit. — Philosophus Chilo, cum suum filium vidisset in ludis olympicis pugillatûs palmam referentem, præ gaudio in-teriit. — Cincinnatus ad aratrum redeundo summam laudem consecutus est. — Samson, cum trecentas vulpes apprehendisset, binas quasque caudâ alligavit. — Cum urbs Samaria a Syriæ rege obsessa est, asini caput octo-ginta nummis argenteis venibat. — Sanctus Bonaventura ad vigesimum a Florentiâ miliarium petasum purpuratorum Patrum insigne recepit. — Ibat Saul sui patris asinas quæsitum, cum illum Israelitarum regem Samuel conse-cravit. — Vitellius unco in Tiberim tractus est. — Ur-bem Massiliam cum telo ingredi nemini licebat. — Nilus agros juvat duabus de causis: et quod inundat eos, et quod limo suo stercorat. — Sylla, abdicatâ dictaturâ, venando vitam agebat. — Per exploratores hostium iter imperator romanus cognoscebat. — Ingemit Achilles

conspiciens Priamum inermes ad se manus tendentem. — In memoriam victoriæ navalis quam a Pœnis reportave-rat Duillius, quoties a cænando apud amicos redibat, in domum suam, cum tibiis ac facibus honoris causâ deducebatur.

Thème 111.

146-148. — Sanctus Franciscus domus suæ adminis-tratori dicebat: Quid Deo, qui nostrâ causâ crucifigi vo-luit, possit denegari? — Roma regis Syphacis amicitiam per Scipionem, Carthago vero per Asdrubalem petebat. — Juvenis quidam, genere nobilis, manu fortis, promp-tus ingenio, nomine Arminius, paucis comitantibus co-piis, Quintilium Varum, cum tribus legionibus quibus præerat, in Germania trucidavit. — Sanctus Franciscus Salesius Lutetiam ivit, ut rhetoricæ, philosophiæ ac theo-logiæ studeret; et sex post annis Patavium ad studendum juri missus est. — Philippus, urbem Perinthum obsessu-rus, turres centum et viginti pedes altas exstrui jussit. — Dolori fortiter (ou forti animo) nobis resistendum est. — Pacorus Euphratem permagno cum equitatu transivit. — Demosthenes pro concione perorando plus mali Phi-lippo inferebat quam civitatis Atheniensis duces adversus eum in acie pugnando. — Ad duodecimum a Lugduno miliarium, inter Septimi Severi et Albani copias, cruen-tum commissum est prælium. — Diagoræ Rhodio tres fuerunt filii quos eadem die in ludis olympicis laureâ donatos vidit: quo spectaculo adeo vehementer commo-tus est ut præ gaudio interierit. — Narrant priscos Bri-tones superstitionis causâ lepore abstinere fuisse solitos. — Cum maximis orbis imperiis æmulari poterat Carthago tum sua opulentia et commercio, tum suis exercitibus numerosis formidandisque classibus, præsertim vero suorum ducum fortitudine. — Duodecim circiter leucas Matisco a Lugduno distat. — Manlius Capitolinus crimi-nando patres alliciebat plebem.